

Predikan av Jenny Arnerlöf Fjärde Advent – 2020

Imorgon kväll, och några kvällar därefter, kommer ett stort möte att ske på natthimlen. Om molnen spricker upp har vi möjlighet att se en sällsynt konjunktion när planeterna Saturnus och Jupiter kommer att stå närmare varandra än vad de har gjort på flera hundra år. Jag har ställt in en väckarklocka för att påminna mig om att titta, och jag hoppas att kunna se denna astronomiska händelse som ingen människa sett sedan 1623. Mötet mellan planeterna Saturnus och Jupiter är stort. Men för mig är det ändå inte lika stort som mötet mellan Elisabet och Maria som är händelsen i dagens evangelium.

Marias besök hos Elisabet var ett möte som alstrade energi. Det är tusentals konstverk genom historien som har inspirerats av denna händelse: tavlor, skulpturer, musikstycken och sniderier. Redan i mötet mellan Herrens moder och Johannes Döparens moder fanns det kreativ kraft. Maria utbrister i en lovsång, som utgör crescendo i mötet, men också Lukasevangeliets första höjdpunkt. Här sätts tonen och takten för allt som följer.

Lovsången om Guds mäktiga verk väcker liknande spänning i oss som när vi beskådar det astronomiska mötet på himlen mellan Saturnus och Jupiter. Berättelsen som följer är berättelsen om hur Gud i Kristus vänder upp och ner på världens visdom och sätt att tänka.

Mycket kan sägas om de teologiska höjdpunkterna i Marias lovsång. Idag vill jag rikta in mig på en enda sak: Maria står här som en förbild för oss när det gäller lärjungaskap. Som biologisk förälder till Herren gjorde hon något unikt som vi varken kan eller behöver göra. Ofta fokuserar vi på detta unika uppdrag så mycket att vi sätter Maria i en särklass som känns långt borta från våra vardagsliv.

Men Jesus gjorde senare klart att det inte var Marias biologiska uppdrag som gjorde henne välsignad. Cirka trettio år efter händelsen i dagens bibeltext skulle en kvinna i folkmassan ropa till Jesus: "Saligt det moderliv som har burit dig, och saliga de bröst som du har diat". Jesus svarade då: "Saliga de som hör Guds ord och tar vara på det." Det är en sång som vi sjunger nästan varje söndag i gudstjänsten. Salighet handlar om gåvan att ha en relation med Gud. Det är lärjungaskapets salighet: att få höra Guds ord och ta vara på det i sitt liv.

Strax före mötet med Maria, säger Elisabet: "Salig hon som trodde, ty det som Herren har låtit säga henne skall gå i uppfyllelse". Det var alltså inte huvudsakligen biologi eller släktskap som gjorde Maria salig – det var hennes förmåga att tro och tjäna Gud med sitt liv. Lärjungaskap är en relation med Gud, där vår tro tar gestalt i kärlekens tjänst i världen.

Vad betyder lärjungaskapet för oss i fråga om kärlekens tjänst? Det innebär att vi låter oss formas av vår tradition som ger oss ett annat sätt att se på världen och känna igen Guds agerande.

Vi låter traditionen och dess förebilder som Maria utmana vår egen identitet. Har vi vår förankring i Guds kärlek till hela världen och i det Gud gör för oss? Eller söker vi vårt värde i saker som världen värdesätter högt som karriären, egendom, social status och andra flyktiga saker?

Likt Maria får vi som lärjungar förvänta oss möta Gud i situationer och sammanhang där andra har slutat hoppas på Gud. Likt kvinnorna som möttes får vi lita på Guds fördolda närvaro och kraft. Marias lovsång fokuserar på vad Gud gör, därför är hennes lovsång revolutionär, anarkistisk i sin ton, utan det våld som revolutioner ofta har. Marias aktion i ett land ockuperat av romarna var att lita på Gud.

I all kamp mot orättvisa finns två huvudfrestelser. Den första är de starkas frestelse att ta till makten själv, och sedan på kärlekslösa sätt ta itu med dem och det man betraktar vara fel. Jesus segrade över ondska och förtryck utan att använda onda och förtryckande metoder. Om vi liksom Maria vill vara Jesus lärjungar, måste det vara vår standard: Vi tar inte själva makten!

Den andra frestelsen, de svagas frestelse, är frestelsen till förtvivlan eller likgiltighet; alltså tron att allt är hopplöst och ingenting gör skillnad. Jesus sade att man kommer långt med lite tro. Ett senapskorn räcker. Varför? Jo, det inte är storleken på vår tro och vår handlingskraft som räknas. Vad som räknas är vem vi litar på, vem vi tror på. Gud förmår göra långt mer än vi kan begära eller tänka. Herrens moder hade förstahandserfarenhet av detta. Och här är hon ett föredöme för lärjungaskap i en hopplös och osäker värld.

Dagens bibeltexter från profeten Jesaja och evangelisten Lukas kallar oss att sätta all vår tillit till Gud som är en fullkomlig kombination av styrka och ömhet, makt och omsorg. Kristus uppenbarar det om Gud i sin person och i sitt liv.

Uppdraget som Maria tackade ja till kan inte ha varit lätt, men jag tror inte att själva moderskapet med dess mystiska omständigheter var hennes svåraste uppdrag. Marias svåraste uppdrag var att lära sig att bli en lärjunge till sin egen son. Det var nog inget lätt. Ibland försökte hon styra och bestämma över honom. Det fanns stunder där hon inte förstod honom – Jesus visdom var så annorlunda hennes egen (liksom det är ofta så annorlunda vår egen). Till slut gick ett svärd genom hennes eget hjärta, när hennes son hängde på korset. Men i allt detta stod Maria kvar i tron på Gud. I den bemärkelsen är Marias uppdrag också vårt uppdrag – ett äventyr i praktiskt lärjungaskap, en händelserik resa genom tiden med Gud.

Lärjungaskap är inte ett program för en andlig särklass av kristna med unika kallelser eftersom det finns ingen särklass bland oss kristna. Varje liv och kallelse är unik och var och en av oss har unika möjligheter att leva ut vår tro. Andlighet är hur vi lägger märke till och följer Gud i vardagen, dag in och dag ut. Över en livstid blir det en händelserik resa gjort i dialog med Gud genom livets låg- och höjdpunkter.

Ibland får vi för oss att vår identitet kommer från saker vi gör, eller saker vi har eller vad andra människor tycker om oss. Maria visade att tillit till Gud är en stabil grund för livet, för lärjungaskap och för en identitet. Marias lovsång lyfter upp Gud så att vi både fascineras och bävar, inte minst när vi inbjuds att samarbeta med Guds handling. När Gud handlar uppstår källor till tröst som befriar och bemyndigar. Guds agerande skapar nya möjligheter.

Mötet mellan Maria och Elisabet var på sätt och vis en kosmisk händelse. När Gud förberedde världen för sin sons ankomst, samarbetade Gud med vanliga människor som Maria, Elisabet, och många fler som förblir utan namn. Möten uppstod som alstrade god energi. Sådana möten uppstår än idag när vi, som kvinnorna, litar på Guds fördolda närvaro och kraft som finns i oss.

De goda nyheterna för oss idag är att Gud fortfarande samarbetar med vanliga människor i förberedelse för den dagen när Gud gör denna värld till sin permanenta boning. Den dagen kommer att bli en glädjedag som överträffar den bästa julen vi kan föreställa oss. Det står i Uppenbarelseboken om den dagen, att Gud skall bo ibland oss, och torka alla tårar från våra ögon. Och det skall inte mer bli natt, och ingen behöver längre ljus från någon lampa eller solens ljus, ty Herren Gud skall lysa över

oss. Det är till minne av Jesus första ankomst och i väntan på den dagen när
Gud bor mitt ibland oss som vi firar jul.

/Amen